

'KIRJOKANSI'

Kaupunkikuva ja arkkitehtuuri

Typologialtaan *Kirjokansi* on uudenlainen julkinen rakennus. Koulu, kirjasto, nuorisotalo ja liikuntakeskus yhdistyvät yhdeksi tapahtumakeskukseksi. Rakennus muodostaa yhdessä Sammonlahden kirkon ja ostoskeskuksen kanssa alueen julkisen toiminnan keskuksen ja luo uutta kaupunkitilaa. Massoitteeltaan rakennus jakautuu pienempiin harjakattoisiin osiin, mikä luo kylämäisen tunnelman. Koulu ja liikuntasaliosat ovat kolmikerroksisia, päiväkotit on kaksikerroksinen.

Rakennuksen identiteetti on avoin – talossa tapahtuva toiminta näkyy kaupunkikuvassa. Julkisivujen ja rungon hallitsevina materiaaleina ovat puu ja lasi. Kestävän kehityksen teemat on tehty oppilaille näkyväksi energiaratkaisuissa, viherrakenteissa ja ulkoalueiden toiminnoissa.

Uudisrakennus sijoittuu kilpailualueen luoteisnurkkaan. Huolto- ja henkilökunnan pysäköinti on sijoitettu rakennuksen luoteispuolelle, mikä mahdollistaa päiväkodin ja koulun pihojen optimaalisen suuntauksen.

Puisto on olennainen osa leikki- ja oppimisympäristöä. Pysäköinti on sijoitettu keskitetysti tontin eteläreunaan. Polkupyörällä *Kirjokanteen* pääsee kaikista suunnista ja pyöräpaikkoja on sisäänkäyntien lähellä myös katettuna. Piha-alueet toimivat kestävän arjen koelaboratoriona. Siellä havainnollistetaan ihmisten toiminnan ja luonnonilmiöiden välistä vuorovaikutusta.

Toiminta ja tilat

Kipailun tavoitteena on luoda Sammonlahteen oma tapahtumakeskus ja kylätalo. Tämä tavoite on ohjannut *Kirjokanteen* toiminnallista suunnittelua. Yläkoululainen, päiväkotilainen ja lähialueen asukas kohtaavat rakennuksen sydämessä. Avomien julkisivujen ansioista tekeminen näkyy ympäröivään kaupunkiin ja houkuttaa osallistumaan.

Kirjokannessa kaikki on kirjaimellisesti yhden katon alla. Rakennuksen kiinteät rakenteet on organisoitu 7.2x7.2m moduleihin siten, että siitä syntyy muuntojoustava ja toimialarajaton kokonaisuus. Avoin ja muuntuva oppimisympäristö koostuu suurista vapaista eri keinoin rajattavista tiloista ja erikokoisista hiljaisuutta sekä keskittymistä vaativista kiinteistä tiloista. Kaiken ytimessä on kerroksia yhdistävä valopiha, joka kokoaa talon käyttäjät monimuotoiseen vuorovaikutukseen. *Kirjokansi* on kasvavan Sammonlahden sivistyksen ja elinikäisen oppimisen talo.

Toiminnallisesti rakennuksella on selkeä hierarkia. Tilakokonaisuudet jakautuvat oppimisen ikäryhmien mukaisesti – päiväkotit, alakoulu ja yläkoulu muodostavat hahmotettavan oppimisen prosessin pienimittakaavaiset suurempaan. Kaikkien yhteiset julkisimmat tilat, kuten salit ja ravintola on sijoitettu maantasokerrokseen.

Vaiheittaisuus

Kirjokansi voidaan rakentaa vaiheittain. Ensimmäisessä vaiheessa puretaan vanha päiväkotit ja rakennetaan uuden koulun ensimmäinen vaihe, joka pitää sisällään liikuntasalin, yläkoulun, taito- ja taideaineet sekä kielet ja viestinnän. Vanha koulu ja vanha liikuntahalli toimivat rinnalla ja väistötiloina.

Toisessa vaiheessa puretaan vanha koulu ja rakennetaan uuden koulun sekä päiväkodin toinen vaihe. Vanha liikuntahalli toimii väistötiloina rakentamisen ajan.

Uuden talon valmistuttua puretaan vanha liikuntahalli ja viimeistellään piha-alueet.

Kestävä kehitys

Uudisrakennuksen massa on energiatehokas – ulkovaipan suhde pohjapinta-alaan on optimaalinen. Rakennuksen runko on puurakenteinen. Puurakentaminen sitoo hiilidioksidia, mikä on kestävän kehityksen mukaista. Julkisivut ja sisäpinnat ovat kuultokäsiteltyä lähimetsien puuta. Sisätilojen puupinnoissa käytetään eri puulajeja. Puiiset pinnat luovat terveellisen ja rauhoittavan oppimisympäristön. Rakennusratkaisuissa käytetään matalaenergiarakentamisohjeiden mukaisia rakennetyyppejä. Viherkatot toimivat osana hulevesien hallintaa ja luovat miellyttävää mikroilmastoa.

Maalämmöllä tuotettava lämmitys toimii vesikiertoisella lattialämmityksellä. Maalämpöjärjestelmää voidaan hyödyntää kesäaikana myös rakennuksen jäähdyttämiseen.

Tarveohjattu ilmastointi on toteutettu rakennusmassakohtaisin ullakkoilmanvaihtokonehuonein, mikä on energiatehokas ratkaisu. Keväällä ja syksyisin voidaan rakennuksen yllämpöä poistaa painovoimaisesti aulatilojen kattoikkunoita tuulettamalla. Vaihtoehtoisesti ilmanvaihto voidaan ratkaista painovoimaisesti.

Lasijulkisivuja hyödynnetään tarveohjatun talotekniikan osana mm. valaistuksessa ja passiivisen lämpöenergian hyödyntämisessä. Luonnonvalon määrä oppimistiloissa maksimoidaan. Ylilämpenemistä ja häikäisyä kontrolloidaan viherrakentein- ja istutuksin sekä sähköisin auringonsuojaverhoihin.

Energiaa myös tuotetaan katolle integroiduin aurinkopaneelein. Vedenkulutukseen kiinnitetään huomiota mm. vähänkulluttavin vesikalustein ja harmaan veden keräysjärjestelmällä. Piha-alueiden hulevedet johdetaan keskitetysti puistolampeen. Ratkaisut toteutetaan ihmisille havainnollisin ja ymmärrettävin keinoin. Osana vesien ohjausta uomiin sijoitetaan patorakenteita ja pienoisoimaloita. Piha-alueelle sijoitetaan myös mikrotuulivoimala.

Kierrätykseen ja jätehuoltoon kiinnitetään erityistä huomiota ja myös käyttäjät osallisestaan niihin. Suunnittelun edetessä voidaan ottaa käyttöön jokin ympäristösertifikaattijärjestelmä ohjaamaan suunnitteluratkaisua vielä tehokkaammin kestäväen kehityksen mukaiseen suuntaan.

PINTA-ALAT

Hyötyala: 13 000 h²
Bruttoala: 15 850 br²
Tilavuus: 90 149 m³

Pysäköintipaikat 90 kpl
Pyöräpaikat 500 kpl
Mopopaikat 125 kpl